

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Tid og sted

Onsdag d. 24. september 2025 kl.
10:45-15:15, Store Sal, 1. sal,
Lægeforeningen, Kristianiagade 12,
2100 København Ø.

Afbud:

Tine Brink-Henriksen
Naja Hulvej Rod
Kira Kimby

Til stede fra Rådet:

Berit L. Heitmann
Dorte Gyrd-Hansen
Anders Grøntved
Anelli Sandbæk
Charlotta Pisinger
Ellen Løkkegaard
Inge Tetens
Janne Tolstrup
Jens Meldgaard Bruun
Kaare Christensen
Merete Nordentoft
Zorana Jovanovic Andersen

Til stede fra sekretariatet:

Kirstine Krogholm
Diana Reerman
Susanne Vigsø Grøn
Emma Gammelgaard
Nicole Johnsen

Referat af rådsmøde d. 24. september 2025

1. Velkomst og siden sidst ved Berit L. Heitmann

Berit bød velkommen til rådsmøde og gennemgik dagsordenen.

- a. **Velkommen til ny forperson Dorte Gyrd-Hansen**
Berit bød velkommen til Dorte Gyrd-Hansen som ny næstforperson i Rådet, og Dorte gav en kort præsentation af sig selv og af, hvad hun ønsker at bidrage med som ny næstforperson.
- b. **Velkommen til nyt rådsmedlem Ellen Løkkegaard**
Berit bød velkommen til Ellen Løkkegaard som nyt rådsmedlem, og Ellen præsenterede ganske kort sig selv.
- c. **Siden sidst ift. VFF's evidensforståelse**
Berit gennemgik status på arbejdet med VFF's evidensforståelse, som var på dagsordenen senere på mødet.
- d. **Siden sidst ift. VFFs rapportskabelon for opdateringer af eksisterende temarapporter**
Berit gennemgik status på arbejdet med VFF's rapportskabelon, herunder at det er besluttet at afskaffe begrebet "opdatering". Fremadrettet skrives alle rapporter efter samme skabelon, og rapporter om tidligere behandlede temaer får ny titel. Desuden, at det fremadrettet vurderes i det enkelte tilfælde, om tidligere rapporter skal fjernes fra hjemmesiden. Berit gennemgik den reviderede rapportskabelon og disposition.
- e. **Siden sidst ift. kommunikation**
Berit gennemgik de kommunikationsaktiviteter, der har været siden sidst, blandt andet om strukturel forebyggelse og vægtstigmatisering. På vægtstigmatiseringstemaet er der udviklet tre nye plakater til kommunikation af temarapportens hovedbudskaber, som er blevet præsenteret ved en minikampagne på LinkedIn. Dette førte til en kort snak om LinkedIn, som er det eneste sociale medie, hvor VFF er til stede, og forpersonerne opfordrede alle rådsmedlemmer til at følge Vidensrådet på LinkedIn, og like eller reposte opslag fra Vidensrådet, samt at tagge Vidensrådet ved relevante egne opslag. Samtidig opfordrede forpersonerne til, at rådsmedlemmer sender en mail til sekretariatet ved relevante udgivelser eller aktiviteter, som kan omtales på Vidensrådets LinkedIn. Dette kun for aktiviteter, der læner sig op ad VFF' udgivelser eller fokusområder.

2. Orientering om igangværende projekter

- a. **Sund pensionering ved Lars Louis Andersen**
Lars gennemgik status på rapporten om sund overgang fra arbejdsliv til pensionsliv. Rapporten er indholdsmæssigt færdig, og der arbejdes i

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

øjeblikket på grafik og sidste sproglige rettelser. Rapporten ventes at blive udgivet i december 2025.

Lars gennemgik de overordnede konklusioner i rapporten, og der var en drøftelse af evidensen for indsatser til målgruppen, af det gunstige vindue for sundhedsfremme omkring pensioneringstidspunktet, om social ulighed og betydningen af civilstatus.

b. Luftforurening ved Zorana Andersen

Zorana præsenterede status på rapporten og det overordnede budskab i den, som er, at luftforurening skal sættes på sundhedsdagsordenen, fordi det er en risikofaktor på linje med KRAM-faktorerne, og stort set alle danskere er eksponeret for luftforurening i niveauer, der er sundhedsskadelige. Zorana beskrev den lange rejse, rapporten har gennemgået, og at den nu er landet godt i en skabelon, der læner sig op ad rapporten om strukturel forebyggelse.

Der var en efterfølgende drøftelse af forebyggelsesmulighederne ved at arbejde på tværs, fx en mere bevægelsesvenlig by fører samtidig til mindre luftforurening. Og der var en drøftelse af at fokusere kommunikationen om rapporten på færre helbredskonsekvenser med mere vægt, og muligheden for også at kommunikere individrettede råd.

c. Brug af skærmmedier og unges mentale helbred ved Anders Grøntved

Anders præsenterede status på rapport om brug af skærmmedier og konsekvenser på unges mentale helbred. Der var en drøftelse af evidensen for forebyggelsesmulighederne på området.

d. Ulighed i sundhed ved Dorte Gyrd-Hansen

Dorte gav en kort status på det interne notat om ulighed i sundhed.

3. Nyt fra Sundhedsstyrelsen ved Kira Kimby

Punktet udgik

4. Oplæg om VFFs deltagelse i ekspertråd for forebyggelse under Odense kommune ved Dorte Gyrd-Hansen

Dorte præsenterede et ekspertråd om forebyggelse, nedsat af Odense Kommune, som hun har været forperson for, og som sekretariatsleder Kirstine Krogholm også deltog i. Hun pointerede, at flere af VFF's rapporter indgik i arbejdet med de anbefalinger på forebyggelsesområdet, som ekspertrådet udkom med i september, og som danner grundlag for Odense Kommunes fremtidige forebyggelsesindsats. Arbejdet mundedede ud i to typer af anbefalinger til kommunen: 1. "Go do!" Og 2. "Følgforskning påkrævet", og Dorte gennemgik eksempler på begge dele og opfordrede til, at VFF kunne lade sig inspirere til en lignende opdeling af handlemuligheder fremadrettet.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Der var en drøftelse af kostens betydning for folkesundheden, og hvorfor det emne ikke fyldte noget i anbefalingerne i Odense. Og der var en drøftelse af tværgående effekter af nogle af anbefalingerne om fysisk aktivitet, der også kunne have en positiv effekt på luftforurening. Det blev også vendt, at det kunne være et interessant forskningsprojekt at følge den styrkede forebyggelsesindsats i Odense og effekterne heraf.

Frokostsandwich

5. VFFs evidensgraduering og handleanvisninger – oplæg, gruppearbejde og fællesdrøftelse ved Berit L. Heitmann og Dorte Gyrd-Hansen

Dorte præsenterede baggrunden for, at hhv. VFF's evidensgraduering og en justeret måde at præsentere handleanvisninger på i VFF-rapporter er på dagsordenen. Evidensgradueringen har været på dagsordenen ved flere rådsmøder, og det er målet, at arbejdet afsluttes nu.

Beskrivelsen af handlemuligheder har i visse temarapporter budt på udfordringer, og målet med en ny inddeling kunne være at pege på muligheder, som er mindre ressourcetunge, og som derfor i højere grad kan implementeres umiddelbart. Hun gennemgik, hvordan en rangering af handleanvisninger fremadrettet kan se ud i VFF-rapporter med en inddeling i: 1. "Go do", 2. "No go" og 3. "Go med følgeforskning" efter inspiration fra arbejdet i ekspertrådet i Odense Kommune.

Der var en fælles drøftelse af betydningen af følgeforskning, evaluering, effektevaluering og implementering, inden rådsmedlemmerne gik i grupper for at diskutere evidensgraduering og handlemuligheder.

Efter gruppearbejdet præsenterede hver gruppe sine input. Hvad angår evidensgraduering vedtog rådsmedlemmerne en formulering i punktet om transparens, som VFF anvender fremadrettet.

Dernæst kom grupperne med input til forslaget om en ny måde at kategorisere handlemuligheder. Sekretariat og forpersoner arbejder videre med rådets input, som herefter vil blive sendt ud skriftligt til alles kommentering.

Kaffepause

6. Prioritering af kommende temarapporter ved Berit L. Heitmann og Kirstine Krogholm

Kirstine beskrev, hvordan det på det kommende rådsmøde i december vil blive muligt for alle rådsmedlemmer at præsentere ideer til kommende temaer og gennemgik kriterierne for udvælgelse af et tema, som en given præsentation skal leve op til. Berit tilføjede, at der allerede er en liste over mulige kommende temaer, som rådet har

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

vedtaget at kvalificere yderligere: Menopause, vægttab hos overvægtige voksne og smerter og skader i muskel og skelet.

a. Præsentation af temaet ”Skal overvægtige voksne tabe sig?” ved Jens Melgaard Brun

Jens Meldgaard Bruun præsenterede den mulige målgruppe for en given rapport, samt forskningsviden om forekomst og helbreds konsekvenser af overvægt blandt voksne, og om effekten af vægttab hos personer med moderat og svær overvægt.

Der var en efterfølgende drøftelse af, om vi vil være i stand til at præsentere forebyggelsesmuligheder målrettet vægtvedligehold for overvægtige voksne i en given rapport, herunder strukturelle forebyggelsestiltag. Der var derudover en drøftelse af potentielle udfordringer ved at inkludere vægttabsmedicin i rapporten.

7. Evt. og tak for i dag ved Berit L. Heitmann